

ANA Elizabet
TIMELESS

GGL
gradska galerija labin
svibanj, 2014.

(ne)materijalno(st) - objekti, svjetlo, tekst

Branka Benčić

Samostalna izložba *Timeless* u Gradskoj galeriji Labin predstavlja presjek skulpturalne prakse ANE Elizabet okupljajući dvije uvjetno shvaćene skupine radova, minimalističke provenijencije i jednostavnih obrisa.

Radi se, s jedne strane, o tri skulpturalna objekta strukturirana u slojevima (ljepljenog) kartona, naslovljena *Timeless*, *Nova*, *Kapula/Cvibeln* mekih, apstraktnih, organskih formi, zaobljenog volumena, bijele boje, kojima autorica usmjerava pažnju na korišteni materijal i istraživanje negativnog prostora. Materijal koji koristi (karton koji se upotrebljava za ambalažu) usmjerava područje formalnog istraživanja oblika, napetosti volumena, odnosa punog i praznog, prema izbjegavanju viška, redukciji izraza. *Ogoljene, vidljivih bridova i unutrašnjosti njihova je substancijalnost vrlo izložena, istiće autorica te nastavlja, Materijal doživljam kao prijenosnik za izražavanje osobne intencije naspram skulpture, u međuvremenu...1*

ANA Elizabet tvrdi da upravo takav karton koristi kako bi skrenula pažnju na činjenicu i situacije u suvremenom društvu gdje je "ambalaža važnija od predmeta", odnosno, riječima autorice – *Ambalaža i općenito prezentacija u našem društvu su trenutačno skoro važniji od samog sadržaja.*² Osim toga ove radove ANE Elizabet promatramo i u kontekstu interesa koji nam ukazuje na mogućnosti ponovnog korištenja i na ekološku svijest civilizacije, a materijal dovodi u vezu karton kao sirovinu i ready made.

S druge strane nailazimo na radove u formi light boxa i neonskih skulptura. Tekstualni, svijetleći, neonski objekti, kojima umjetnica ispisuje različite poruke - izjave ili postavlja pitanja, direktno se obraćaju recipijentu - galerijskoj publici ili prolaznicima. Light box je dominantna forma prezentacije velikog dijela umjetničkog opusa ANE Elizabet. Njezine svjetlosne kutije i neonski natpisi posjeduju volumen i poput minimalističkih objekata ulaze u prostor, dok osvijetljeni vlastitim izvorom svjetlosti, posjedujući svjetlost koja dolazi "iznutra" radovi postaju svijetleći ekrani koji nose tekstualne poruke – poput, **Dišeš?**, **ARE YOU HERE NOW?**, **TRUE**, **LIGHT**, **ATTENTION**, **VIŠE SVJETLA...**, a među njima pronalazimo i "prazne" apstraktne oblike, minimalističke svijetleće predmete ispražnjene tekstualnog elementa i impregnirane značenjskim poljem, *Focus* i *Private space*.

Iskustvo električnog svjetla, tvori temelj vizualnosti u suvremeno doba. Svjetlost privlači pogled. Transparentni objekti koji komuniciraju podjednako tekstualnom porukom i svjetlosnom aureolom stvaraju specifično iskustvo i doživljaj gledanja. Ovi radovi, strukturirani poput ekrana i fizički osvjetljavaju prostor, kojim ideološki dominiraju.

Tekstualni radovi donose verbalnu poruku, namijenjeni su čitanju. Smješteni u javnom ili galerijskom prostoru, kao vizualni podsjetnik, komuniciraju s publikom s kojom se suočavaju, dok različite vizualne i tekstualne poruke predstavljaju nezaobilazni element

svakodnevnog zasićenja našeg vidnog i društvenog polja.

Osim toga, zanimljive stvari događaju se u prostoru između umjetnosti, vizualnih komunikacija i dizajna, gube se jasne granice i razlike između tih disciplina. Uronjene u široko polje masovnih medija i kulturnih praksi suvremena umjetnost, dizajn, moda, film, reklama, sve se više približavaju, premrežavaju međusobne utjecaje i međudnose, kao da su u nekom suučesništvu te je danas ponekad i teško govoriti o porijeklu i smjeru tog utjecaja: prisvaja li ili oponaša umjetnost reklamu ili reklama umjetnost?³ Dvosmjern je proces međusobnih preuzimanja postupaka, taktika, tema, motiva, slika, predmeta, proizvoda...

Izložba *Timeless* na poetičan način artikulira naš odnos prema vremenu i percepciji kategorije vremena kao realnog, cikličkog, subjektivnog, fiktivnog. Pitanjima koja upućuje promatraču, autorica podsjeća da osvjestimo trenutke introspekcije i obratimo pažnju na naoko automatske radnje poput disanja, da se zaustavimo, pitajući nas, slučajne ili namjerne promatrače njezinih djela – Dišemo li?...

Predstavljeni radovi formiraju se između riječi i smisla, prostora i iluzije, tvore izložbu koja prolazeći kroz riječi, rečenenične sklopove i skulpturalne forme u jednostavnosti, jasnoći i čitljivosti predstavlja presjek interesa umjetnice, a procesi proizvodnje značenja usmjereni su na prostor umjetničkih istraživanja i društveni kontekst.

Na središnjem mjestu u galerijskom prostoru promatrača dočekuje fotografski light box velikog formata *Nebo br. 3* (iz serije *Nebo 180 stupnjeva*) koji predstavlja gotovo panoramski prizor vedrog plavog neba za sunčanog dana, tek prošaranog mekanim bijelim oblacima.

Na sličan način funkcionira i tekstualna neonska skulptura *Dišeš?* smještena u javnom gradskom prostoru Labina, dostupna pogledima prolaznika.

Na tom tragu detektiramo dva reverzibilna procesa koji prožimaju rad ANE Elizabet, kako ističe Nataša Bodrožić: intimizaciju općega (zajedničkog) i poopćavanje intimnoga.⁴ Vizualni znakovi i emocionalno polje kao logika djelovanja navedenih radova dramaturški dominiraju, javnim prostorom ulice/trga /grada ili zatvorenim kodiranim institucionalnim prostorom galerije, iluminirajući (zajednički) prostor u koji smo kao subjekti "uronjeni". Donose nam trenutke imaginacije i meditacije i prostor otvoren u beskraj, kao procjep u tkivu stvarnosti, ili riječima umjetnice *kao pukotinu u realnom prostoru, izlaz iz svakodnevnne stvarnosti u subjektivni svijet.*⁵

1 ANA Elizabet, izjava o radu (iz e-mail korespondencije)

2 ibid

3 *Graphic design for the 21st Century*, ur. Charlotte and Peter Fiell, Taschen, 2003., i Yves Michaud: *Umjetnost u plinovitom stanju*; Naklada Ljevak, Zagreb, 2004.

4 Nataša Bodrožić: *Ana Elizabet: O radu*, katalog izložbe Spacetime, Vela luka, Korčula, 2011.

5 citirano u: Ivana Meštrov: *Nebo 180 stupnjeva* (osvrtna na izložbu u galeriji Karas, Zagreb); 3. program HR, 2008.

No.3, serija Heaven 180 Degrees, 2011., light box, 100 x 210 cm, foto lightboxa Robert Leš

A neon sign in a cursive script spelling "Dišeš?" is mounted on a dark wall. The sign is illuminated, casting a soft glow. The letters are white and have a slightly three-dimensional appearance. A thin black cord is visible hanging from the bottom of the sign.

Dišeš?, 2011., limited edition, neon 30 x 80 x 10 cm, foto Danilo Balaban

Kapula / Cvibeln, 2011., karton, 115 x 33 cm, foto Robert Leš

ANA Elizabet

1969. rođena u Zagrebu

1998. diplomirala na Akademie der Bildenden Künste, Beč (prof. Bruno Gironcoli)

Radovi u javnom prostoru:

2011. *Dišeš?*, privremena izložba neonske skulpture, Savska 6, Zagreb

2011. *Bez naziva*, *Umjetnost u javnom prostoru Donje Austrije*, Dürnstein

2010. *Dišeš?*, privremena svjetlosna instalacija, Gornji grad, Zagreb

2009. *Bez naziva*, ispred vrčića Medo Brundo (arhitekti H. Njirić i D. Bušnja), Zagreb

2007. *Više svjetla*, Klub SC, Teatar &TD, Zagreb

2002. 1. nagrada i realizacija skulptura u sklopu natječaja Ureda za umjetnost u javnom prostoru Donje Austrije, Eisgarn

1997. Izložba u javnom prostoru u okviru simpozija Panta-Rei, Strausberg, Berlin

Samostalne izložbe:

2013. *Spacetime 2.0*, Arheološki muzej u Zadru, Zadar

2011. *Spacetime*, Galerija moderne i suvremene umjetnosti, Centar za kulturu Vela Luka

2009. *The Work*, Gliptoteka, Zagreb

2008. *Heaven 180° degrees-Part 2*, Galerija Karas, Zagreb

2006. *Heaven 180° degrees*, Galerija Križić-Roban, Zagreb

2005. *Home Enlightenment*, ITD, Studentski centar, Zagreb

2003. ANA, Studio Josip Račić Moderne galerije u Zagrebu

2000. *Friends* (izložba s Brigitte Boll) MASC Foundation, Beč

1999. *Uncool*, Galerija Chobot, Beč

Skulpture u vrtu, Veleposlanstvo Republike Hrvatske, Beč

1998. *MAJANA* (izložba s Majom Vukoje), Kunsthalle Exnergasse, Beč

Skupne izložbe (odabir) :

2014. Daily Struggle, HDLU, Meštrovićev paviljon, Zagreb

2012. Media-Scape 2012: Topical Tactics, Zagreb

XI trijenale hrvatskog kiparstva, Zagreb

2010. Muzej kvarta *Zapruđe*, Meštrovićev trg, Zagreb,

Urbanfestival X, Gornji grad, Zagreb

ANA Elizabet und Richard Kaplenig, Galerie Atrium ed Arte, Beč

2009. Skulpturen im Rotschildpark, Weidhofen/ Ybbs

Anti-dizajn/ trajne alternative, 43. zagrebački salon, Zagreb

2007. *Raum: Konzepte*, Museum, Waidhofen/Ybbs

2006. *Forma corporis II*, Palais Liechtenstein, Feldkirch

9. trijenale hrvatskog kiparstva, Zagreb

2005. *Strast/Passion*, Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Rijeka

Forma corporis, Rathausgalerie im Museum, Waidhofen/Ybbs

Weibliche Positionen zur Skulptur, Gallerie Area 53, Wien

2004. *KunstStoff: Eingriffe im Außenraum*, Starkow

2003. *High Hills*, Kunstmeile Krems, Krems

Art Position at Sotheby's, Beč,

8. trijenale hrvatskog kiparstva, Zagreb

Start, Galerija Karas, Zagreb

Simpozij Metall Werkstätte, Ybbsitz

2001. *Kleine Skulptur*, Galerie 422, Gmunden, Austrija

Novi fragmenti, Galerija SC, Zagreb

2000. *No limit*, MASC Foundation, Beč, Austrija

6. trijenale hrvatskog kiparstva, Zagreb

Izdavač **Grad Labin, Titov trg 11, 52220 Labin**

Za izdavača **Tulio Demetlika**

Urednik kataloga **Tea Bičić**

Predgovor **Branka Benčić**

Fotografije **Danilo Balaban, Robert Leš**

Oblikovanje **Igor Stanišljević, Parabureau**

Prijelom **Ivona Verbanac**

Tisak **Walter grafika Umag**

Organizacija **Tea Bičić**

Postav **ANA Elizabet**

Naklada **150**

Labin, svibanj 2014.

Izložba je omogućena uz potporu

Grada Labina i Ministarstva kulture Republike Hrvatske